

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПЕТТИ ОДДЕЛ

ОДЛУКА

Апликација бр. 54953/16
Хамди ГЕРГУРИ
против Северна Македонија

Европскиот суд за човекови права (Петти оддел), заседавајќи на 18 ноември 2021 година во Совет составен од:

Mārtiņš Mits, *Претседател,*

Jovan Plevski,

Ivana Jelić, *судиш,*

и Martina Keller, *Заменик секретар на одделот,*

Имајќи ја предвид горенаведената апликација поднесена на 26 август 2016 година,

Имајќи ги предвид произнесувањата поднесени од страна на Владата на Република Северна Македонија („Владата“) и произнесувањата поднесени како одговор од страна на апликантот,

По разгледувањето, одлучи како што следува:

ФАКТИ

1. Апликантот, г. Хамди Гергури, е државјанин на Косово¹ кој е роден во 1974 година и живее во Фус, Косово. Тој беше застапуван пред Судот од г-дин П. Јанура, адвокат кој работи во Скопје.

2. Владата на Република Северна Македонија беше застапувана од нејзиниот агент, г-а Д. Џонова.

3. Фактите во овој случај, како што се поднесени од странките, може да се сумираат на следниот начин.

4. На 5 јуни 2014 година, околу 23 часот, апликантот, кој патувал од Грција со автомобил бил запрен од царински службеници на тужената држава на граничниот премин Богородица. На прашањето

¹ Референцата Косово, без разлика дали станува збор за територија, институции или население, ќе се сфати во согласност со Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на Обединетите нации и без прејудување на статусот на Косово.

дали има нешто да пријави на царина, тој одговорил дека има 5.000 евра. По детален преглед на возилото и на апликантот, царинските службеници пронашле 70.500 евра во готовина.

5. Во согласност со Законот за девизно работење и Одлуката на Владата за условите и висината на износот на ефективни странски пари и чекови кои можат да се внесуваат или изнесуваат од државата, сумата од 10.000 евра му била вратена на апликантот, а останатите 60.500 евра привремено му биле одземени, бидејќи сумата го надминала дозволеният законски лимит на странска валута дозволена да се внесе во тужената држава без да се пријави на царина. За тоа на апликантот му била издадена потврда, во која имало и кратко образложение за постапката што била спроведена, а која што потврда тој ја потпишал. Граничните царински органи на апликантот му издале платен налог за сторен прекршок со кој апликантот бил казнет со глоба од 750 евра. Истиот ден граничните царински органи побарале поведување прекршочна постапка против апликантот.

6. На 6 јуни 2014 година по барање на граничните царински органи Комисија за одлучување по прекршок („Комисијата“) одржала усна расправа на која апликантот го изјавил следново:

„Девизните средства ми припаѓаат мене, поточно на мојата компанија Гергури ШПК [во Косово], која е придружна компанија на мојата компанија во Германија Gerguri Tief- und Strassenbau... од чија сметка ги подигнав девизните средства ... и ги однесов во Косово ... На 5 јуни 2014 година јас лично ги подигнав девизните средства од касата на мојата компанија Гергури ШПК. Побарав од мојот сметководител да ми изготви финансиски извештај за состојбата на готовина на девизи која ја имаме во фирмата и да подготви потврда за подигнатите средства ... што им ја покажав на цариниците.“

7. Апликантот понатаму изјавил дека ги зел странските девизни средства за да склучи деловен договор во Грција, и на пат до таму не ги пријавил на царината во Косово и на царинските органи на тужената држава. Спротивно на она што царинските службеници го навеле во потврдата и платниот налог што ги потпишал апликантот (види параграф 5 погоре), тој изјавил дека на царинските органи им го пријавил целиот износ.

8. На расправата пред Комисијата апликантот доставил повеќе документи меѓу кои: изводи од сметки за повлекување девизни средства од компанијата во Германија во периодот од февруари до мај 2014 година, во износ од 72.570 евра; потврда за регистрација на компанијата во Косово; и потврда за повлекување девизни средства од касата на компанијата во Косово во износ од 115.000 евра. Со обезбедувањето на овие документи, апликантот сакал да докаже дека привремено одземените девизни средства им припаѓале на неговите компании (види параграф 6 погоре).

9. Од сметководствените извештаи што апликантот ги доставил до Судот, произлегува дека од банкарска сметка на компанијата во Германија биле повлечени странски девизни средства во висина од

28.570 евра и од банкарската сметка на трето лице 59.000 евра. Документот за регистрација на компанијата во Косово доставен пред домашните власти и Судот, укажува дека апликантот е регистриран како нејзин ко-сопственик со ограничена одговорност и дека поседува 49% од основната главнина.

10. На 6 јуни 2014 година Комисијата го прогласила апликантот за виновен за сторен прекршок. Комисијата, исто така, определи, како посебна прекршочна мерка, конфискација на 60.500 евра во согласност со членот 57(2) од Законот за девизно работење, кој предвидува одземање на предмети со кои бил сторен прекршок или настанале со извршување на прекршокот. Во решението било наведено дека без оглед на документите што ги приложил апликантот Комисијата не можела да утврди поврзаност на тие документи со странските девизни средства што биле предмет на прекршочната постапка, односно не можела да ја утврди нивната сопственост и потекло. На 11 јуни 2014 година истата Комисија донела дополнително решение изрекувајќи му на апликантот глоба од дополнителни 750 евра на она што веќе го платил (види параграф 5 погоре), во согласност со членот 56-а (1) (22) од Законот за девизно работење, кој предвидува дека физичко лице ќе се казни со парична казна од 1.500 до 3.000 евра во денари, ако внесе или изнесе готовина во домашна и странска валута, чекови или монетарно злато, спротивно на условите утврдени од Владата и националната централна банка.

11. На 14 јуни 2014 година, апликантот ја оспорил одлуката преку тужба за управен спор. Тој тврдел дека девизните средства биле подигнати од касата на неговата фирма, за што доставил и докази, дека веќе се согласил на порамнување, дека го потпишал платниот налог и дека ја платил казната за сторениот прекршок. Тој се пожалил на „драконската“ конфискација на средствата кои, како што тој тврдеше, уредно ги пријавил на царина кога тоа било побарано од него.

12. На 13 мај 2015 година Управниот суд ја одбил тужбата на апликантот и оценил дека одлуката на Комисијата била законита.

13. На 4 февруари 2016 година Вишиот управен суд ја одбил жалбата на апликантот и ја потврдил пресудата на Управниот суд. Судот повторил дека законска одговорност на апликантот била да ги пријави одземените средства, нешто што тој не го направил. Покрај тоа, апликантот го признал прекршокот потпишувајќи го платниот налог и сите службени документи и ја платил глобата, со што не се исклучува правото на Царинската управа да изрече посебна прекршочна мерка како што е предвидено со законот (види параграф 10 погоре).

ЖАЛБА

14. Апликантот се жалеше дека одлуката на управните органи да му бидат одземени 60.500 евра, затоа што не ги пријавил на царина била непропорционална и прекумерна и на тој начин било повредено

неговото право на сопственост. Тој се повикал на членот 1 од Протоколот број 1 на Конвенцијата, кој гласи:

„Секое физичко или правно лице има право на мирно уживање во својата сопственост. Никој не смее да биде лишен од сопственоста, освен кога станува збор за јавен интерес и под услови предвидени со законите и општите принципи на меѓународното право.

Меѓутоа, претходните одредби, на било кој начин нема да го нарушат правото на една држава да ги спроведува законите што ги смета за неопходни за контрола на користењето на имотот, во согласност со општиот интерес или да обезбеди плаќање даноци или други придонеси или казни.“

ПРАВО

А. Поднесоци на странките

15. Владата, повикувајќи се на *Eliseev and Ruski Elitni Klub v. Serbia* (број 8144/07, § 33, од 10 јули 2018 година) и *Dagostin v. Croatia* (број 67644/12, § 24, од 23 мај 2017 година), тврдела дека апликантот немал статус на жртва. Поточно, тој не успеал да докаже на која компанија (во Косово или во Германија) ѝ припаѓаат парите. Тој, исто така, не успеал да докаже постоење на каква било врска помеѓу двете компании или каква било врска помеѓу компанијата во Германија и него. Во секој случај, дури и под претпоставка дека девизните средства биле сопственост на компанијата во Косово, како што тврдеше апликантот, фактот дека тој бил управен директор на компанијата и ко-сопственик со малцински удел не му дава статус на жртва. И на крај, тој не посочил каква било директна или доволно блиска врска помеѓу него и евентуалната штета настаната како резултат на наводното прекршување на Конвенцијата.

16. Апликантот тврдеше дека не бил обврзан да го докаже потеклото на одземените средства, бидејќи бил прогласен за сторител на прекршок во управната постапка, а не за сериозно кривично дело како што е перење пари или даночно затајување. Апликантот понатаму тврдеше дека тој бил лицето кое ги поседувало и контролирало средствата додека ја минувал границата и лице кое е прогласено за виновно во прекршочната постапка. Тој изјавил дека тужената држава предизвикала „мешање во суштината на сопственоста“ и се повика на *Sporrong and Lönnroth v. Sweden* (23 септември 1982 година, § 60, Серија А бр. 52).

Б. Проценка на Судот

17. Релевантната судска практика во врска со тоа кој може да бара статус на жртва во согласност со членот 34 од Конвенцијата и кој може да тврди дека има повреда на членот 1 од Протоколот број 1 на

Конвенцијата е сумирана во *Eliseev and Ruski Elitni Klub* (цитиран погоре, § 32).

18. Осврнувајќи се на овој случај, Судот забележува дека апликантот изјавил дека парите ѝ припаѓале на компанијата од Косово, во која тој е косопственик на 49% од основната главнина (види параграф 9 погоре). Домашните власти, од своја страна, не можеа ниту да го утврдат, врз основа на достапните докази, вистинскиот сопственик на парите, ниту нивното потекло (види параграф 10 погоре).

19. Од документите доставени до Судот произлегува дека нема доволно докази за тоа дека парите пронајдени кај апликантот припаѓале на компанијата од Косово, како што тој тврдеше. Еден дел од банкарските изводи, кои апликантот ги доставил, се изводи од банкарската сметка на компанијата во Германија. Другиот дел од банкарските изводи се изводи од банкарска сметка на трето лице (види параграф 9 погоре). Не е доставен ниту еден доказ за докажување на поврзаноста помеѓу апликантот и компанијата во Германија, ниту поврзаноста на компаниите од Косово и Германија. Конечно, потврдата за повлекување средства од касата на компанијата од Косово се однесува на износ (види параграф 8 погоре), кој не одговара на износот пронајден кај апликантот, ниту пак е доволен доказ дека тоа се средствата што тој ги носел со него.

20. Дополнително, бидејќи апликантот никогаш не тврдеше дека средствата му припаѓале лично нему, самиот факт дека парите биле одземени од него, не е доволен за да може да се утврди дека тој имал „владение“ врз средствата за целите на членот 1 од Протоколот број 1 од Конвенцијата (види *Eliseev and Ruski Elitni Klub*, §§ 34 и 35, и *Dagostin*, , § 24 двата цитирани погоре).

21. Според тоа, апликацијата е некомпатибилна *ratione personae* со одредбите на Конвенцијата, во согласност со членот 35 § 3 (а) и мора да биде отфрлена во согласност со членот 35 § 4.

Од овие причини, Судот, едногласно,

Ја прогласува апликацијата за недоволна.

Изготвено на англиски јазик и објавено во писмена форма на 9 декември 2021 година.

Martina Keller
Заменик секретар

Mārtiņš Mits
Претседател